

Znak Zawiszy to szczególna odznaka, zdobywana przez członków drużyn grunwaldzkich. Otrzymuje się ją za pracę nad własnym charakterem w duchu prawości i zgodności słów z postępowaniem.

Wymagania na Znak Zawiszy każdy harcerz lub instruktor ustala sam, po dokonaniu analizy swoich słabości i zaplanowaniu pracy nad sobą. Następnie konsultuje je ze swoim drużynowym lub innym bezpośrednim przełożonym. Znak Zawiszy przyznawany jest przez rady drużyn grunwaldzkich-członków Wspólnoty Drużyn Grunwaldzkich.

Zmieniając świat na lepsze, zaczniście od siebie. Naprawdę warto!!! Pomoże Wam w tym nasz przewodnik po cnotach rycerskich. Patrząc w przyszłość, szukajcie inspiracji w dokonaniach minionych pokoleń i wzorach z przeszłości.

Zapraszamy Was do wielkiej przygody, jaką jest praca nad sobą i własnymi słabościami.

Już dziś możecie stanąć na drodze ku lepszemu i rozpocząć walkę o „Znak Zawiszy” - o swoje nowe, lepsze „ja”. Małe czy duże zmiany, kiedy jeśli nie teraz zacząć je wprowadzać?

WDG • 29.09.2018
<http://grunwald.zhp.pl/>

Czy na Twoim
słowie można
polegać jak
na
Zawiszy?

† Largas (hojność)

Każdy, bez wyjątku, lubi być obdarowywany. Cieszymy się z prezentów i pochwał. Szczególnie kiedy są to rzeczy i słowa, na które ciężko pracowaliśmy. Chęć posiadania nie jest niczym złym, ale cudownie, jeżeli idzie w parze z pragnieniem dzielenia się swoim szczęściem z innymi. W życiu potrzebna jest równowaga, także w materii posiadania.

Znajdź chwilę dla siebie i ogarnij wzrokiem swoje otoczenie, np. swój pokój. Czy jest w nim wszystko to, czego potrzebujesz? **Może jest w nim znacznie więcej?** Zdaj się na minimalizm. Nic tak nie oczyszcza głowy jak sprząatanie własnego otoczenia. Ile rzeczy z Twojego pokoju jest Ci niepotrzebnych? Co z tego należałoby wyrzucić, a czym możesz się podzielić z innymi? Jeżeli czegoś nie ubrałeś przez rok-dwa, więcej już tego nie ubierzesz. Jeżeli w Twoim plecaku zalega stary piórnik, a w szufladzie czekają dwa nowe, spokojnie możesz się jednym z nich podzielić. Ile czekoladowych mikołajów zjesz tej zimy i czy nie byłoby z korzyścią dla Twojego zdrowia, żeby oddać kilka potrzebującym? Może znajdzie się w Twoim portfelu przysłowiowa „złotówka”, którą możesz wpłacić na jakiś szczytny cel? **Podziel się z kimś.** Ołówkiem, kanapką, kieszonkowym czy butami na zimę. Podziel się. To wspaniałe uczucie i pierwszy krok na drodze do bycia hojnym.

WDG • 29.09.2018
<http://grunwald.zhp.pl/>

† Curiositas (dworność)

Dworność dawniej to wszelkie obyczaje odróżniające szlachetnie urodzonych od plebejuszy-eleganckie manieri, szacunek dla niewiast, grzeczne zachowanie się przy stole, podczas rozmowy, w turniejowych szrankach i na polu bitwy. Curiositas to także ciekawość świata, chęć podejmowania dalekich podróży, poszukiwanie egzotyki, otwartość na obce wzory.

Dziś to zwyczajnie **dobrze wychowanie**, grzeczne zachowanie wobec drugiego człowieka, **szacunek** do ludzi, zwierząt i otaczającego nas świata.

Zatrzymaj się na chwilę i zastanów czy w ciągu minionych 48 h nie uczyniłeś niczego przeciw tym zasadom. W szkole na przerwie, stojąc w kolejce do kasy w sklepie, w korku w samochodzie, na spacerze w parku?

Każdy ma prawo do własnego zdania, ważne jednak jak je komunikuje i czy szanuje zdanie innych. Nie oceniaj. Nie krytykuj. Potrzebujesz pomocy? Poproś i podziękuj, nie żądaj. Uśmiechaj się! Łatwiej przejść przez życie z uśmiechem.

WDG • 29.09.2018
<http://grunwald.zhp.pl/>

Curiositas

~ dworność

*„I świeć
przykładem świeć!
I leć w przestworza leć!
I nieś ze sobą wieść,
Że być harcerzem chcesz!..”*

† Honor

Godność osobista i dobre imię – warto o nie zadbać! Codziennie dbasz o swój wizerunek, spędzając godziny przed lustrem, wybierając najlepsze ubrania, zastanawiając się, co inni powiedzą na Twój widok, ale czy pamiętasz o tym, by zachować dobre imię?

Być honorowym to **postępować zgodnie z umówionymi zasadami**. Czy nie umawiamy się na forum klasy, że będziemy tworzyć zgodną społeczność? Czy nie umawiamy się na forum rodziny, na określone zasady funkcjonowania w domu i poza nim? Czy nie umawiamy się jako obywatele, do współtworzenia państwa i dbania o dobro wspólne?

Być honorowym to ustąpić dla dobra ogólnego, często w najmniej właściwym dla nas momencie. Być honorowym to nie oszukiwać, nie dążyć do wygranej za wszelką cenę, mówić prawdę. Pracować na wspólny cel, a nie tylko na swoje dobre imię.

Zacznij od drobnych spraw, kiedy deklarujesz wykonanie zadania – zrób to, kiedy coś mówisz – mów prawdę, kiedy spóźniasz się – zadzwoń, kiedy nawalisz – przepróś!

WDG • 29.09.2018
<http://grunwald.zhp.pl/>

Honor

*„Ojczyzna, nauka, cnota
twoje wartości
bądź sługą prawdy
i sprawiedliwości..”*

† Virtus (męstwo)

Męstwo – niegdyś najważniejsza z rycerskich cnót. Bohater na miarę Zawiszy Czarnego musi być śmiały i odważny. Czy dzisiaj jest na to czas i miejsce?

Jak się zachować, kiedy w szkole wyśmiewają Twoich kolegów i wiesz, że dzisiaj oni, a jutro to możesz być ty? Co zrobić, kiedy wmawiają ci, że „inny” znaczy „zły”?

Czyż nie wymaga odwagi przejście przez miasto w harcerskim mundurze? Czyż nie wymaga odwagi nauka tańca, kiedy wszyscy Twoi koledzy chodzą „na piłkę”?

Bądź **odważny** w dążeniu do realizacji własnych marzeń. Bądź **śmiały** i reaguj na krzywdę drugiego człowieka. Miej odwagę głośno walczyć o swoje ideały i pamiętaj...

...że **męstwo powinno iść w parze z rozważą!** 😊

Virtus

~ męstwo

„Ramię pręż
słabość krusz
ducha też

Ojczyźnie miłej służ..”

† Prudentia (roztropność)

Rozsądek, mądrość, M-Y-Ś-L-E-N-I-E.

Myśl! Kiedy coś robisz, pomyśl najpierw. W tym szalonym, zabieganym świecie wszyscy chcą działać i prą do przodu za wszelką cenę. Bez rozumu, bez kszty zastanowienia, bezmyślnie.

Ile razy zdarzyło Ci się powiedzieć coś głupiego, nie myśląc o tym, jakie będą tego skutki? Ile razy nie wykonałeś prawidłowo zadania, bo nie zastanowiłeś się nad jego realizacją? Ile razy spotkało Cię coś nieprzyjemnego, bo nie zastanowiłeś się nad konsekwencjami postępowania? Ile razy zawierzyłeś w ślepy los, ufając osądom innym, zamiast kierować się własnym rozumem?

Roztropne, przemyślane działanie to cecha dziś bardzo pożądana. **Ćwicz w sobie myślenie i logiczne działanie.** Nie pozwalaj sobie na chwile bezmyślności, może to mieć konsekwencje na całe Twoje życie.

WDG • 29.09.2018
<http://grunwald.zhp.pl/>

† Fidelitas (wierność)

Czy dziś, w czasach wolności i indywidualności jest miejsce na wierność?

Wierność w średniowieczu była fundamentem moralności. Sukcesy królów i władców opierały się na lojalności szlachty i rycerstwa, które przysięgało dochować wierności swym panom. To właśnie w wierności znajduje źródło powiedzenie „**polegać jak na Zawiszy**” – Sulimczyk służył naprzemiennie Władysławowi Jagielle i Zygmunтови Luksemburskiemu. I chociaż ten drugi oferował Zawiszy bogactwa i karierę, Zawisza zawsze stawał do boju w wojnie z zakonem krzyżackim przedkładając wierność ojczyźnie nad zaszczyty. Wielokrotnie też wstawiał się za Polską w sporach i negocjacjach pamiętając misje zlecone przez Jagiełłę, pomimo bieżącej służby u króla Węgier. Zawisza Czarny miał wyjątkową umiejętność bycia lojalnym wobec przełożonego, niezależnie od okoliczności i realizowanych zadań. Był **wierny ludziom**, ale także **wierny ideałom**.

Czy ty, dziś, jesteś wierny swoim ideałom? Czy potrafisz być lojalny wobec rodziców, rodzeństwa i przyjaciół? Pamiętaj o tym, co jest dla Ciebie ważne i nie bój się stawać w obronie, kiedy ktoś próbuje to deprecjonować, wyśmiewać.

WDG • 29.09.2018
<http://grunwald.zhp.pl/>

Fidelitas

~ wierność

„Harcerskim prawom
w życia dniach
wiernymi
zawsze być..”

† Pietas (pobożność)

„Mam szczerą wolę **całym życiem służyć Bogu** i Polsce” – tymi słowami rozpoczyna się rota przyrzeczenia harcerskiego i dla większości z nas jest bezdyskusyjna. Związek Harcerstwa Polskiego jest organizacją zbudowaną na wartościach chrześcijańskich. Są to fundamenty, które podtrzymują kręgosłup moralny wielu z nas. Powołując się w swoich działaniach na Pana Boga, powinniśmy pamiętać o dawaniu świadectwa wiary. Tylko tyle i aż tyle.

Jednocześnie ZHP nie jest organizacją wyznaniową, stąd należne poszanowanie wyznawcom innych religii, jak i osobom poszukującym wiary.

Niezależnie od tego, po której stronie lustra stoisz, pamiętaj, aby będąc wiernym sobie, z poszanowaniem traktować poglądy innych.

7 cnót rycerskich – trudno wyodrębnić najważniejszą, razem tworzą obraz rycerza-harcerza, doskonałego. Niech będą drogowskazem. Czas na Twój pierwszy krok na drodze samodoskonalenia, zacznij już dziś!

„Przewodnik po cnotach rycerskich”

Opracowanie: p.wd. Daria Domek, Hufiec ZHP Koronowo

W broszurze wykorzystano następujące materiały:

1. Wspólnota Drużyn Grunwaldzkich, materiały programowe dot. Znak Zawiszy – <http://grunwald.zhp.pl/druzyna-grunwaldzka/instrumenty-metodyczne/znak-zawiszy/>;
2. Onet.pl, Dariusz Piwowarczyk „Siedem cnót Zawiszy Czarnego” - <https://wiadomosci.onet.pl/kiosk/siedem-cnót-zawiszy-czarnego/y2w1t>;
3. Przewodnik Katolicki, ks. hm. Mateusz Kubiak „Mam szczerą wolę służyć Bogu i Polsce” - <https://www.przewodnik-katolicki.pl/Archiwum/2015/Przewodnik-Katolicki-17-2015/Temat-numeru/Mam-szczera-wole-sluzyc-Bogu-i-Polsce>.

WDG • 29.09.2018

<http://grunwald.zhp.pl/>